

Egy szervezet politikai szempontból a dolgozók munkáltatójának, egyfajta társadalmi képződménynek is tekinthető. Éppen ezért szélesebb értelemben a stabilitás, vagy ellenkezőleg: a politikai és gazdasági változásokhoz való alkalmazkodás is lehet a vizsgálat tárgya. A könyvtárak e szerint a szemléletmód szerint a kulturális tőke újratermelését biztosító, a tudásbázishoz való hozzáférés egyenlő esélyeinek megteremtéséhez hozzájáruló intézmények lesznek.

/CORVELLEC, H.: Évaluation des performances des bibliothèques: tendances, faiblesses et perspectives. = Bulletin des Bibliothèques de France, 35. köt. 6. sz. 1990. p. 356–365./

(Tószegi Zsuzsanna)

Mi újság az USA információpolitikájában?

Az érdektelenség éveit után mintha ismét történe valami szövetségi szinten is az amerikai információpolitika terén.

A Könyvtári és Információtudományi Országos Bizottság (*National Commission on Libraries and Information Science = NCLIS*) elfogadta a nyilvános információ alapelveit tartalmazó dokumentumot, amely iránymutatásul szolgál a szövetségi, állami, helyi, valamint a magánszektorbeli információpolitika fejlesztéséhez. A végső formába öntés előtt kikérték az illetékes hivatalok véleményét is.

Az USA-ban kezdetektől fogva a nyilvános információhoz való hozzáférés biztosította a jó kormányzást és a társadalom szabadságát. Az információ korának eljöttével most mégis szükséges ismételtet lesögezni, hogy az USA kormányának információs politikája az alkotmányban garantált szabadságjogokon nyugszik, és annak felismerésén, hogy a nyilvános információt mint nemzeti erőforrást kell fejleszteni és megőrizni a köz érdekében. (Nyilvános információ a szövetségi kormány által előállított, összegyűjtött és kezelt információ értendő.) A nyilvános információ alapelvei a következők.

1. A társadalomnak joga van hozzájutni a nyilvános információhoz. A hozzáférést csak törvény korlátozhatja. Az emberek speciális felkészültség nélkül is legyenek képesek az információhoz hozzáférni.
2. A szövetségi kormánynak biztosítania kell a nyilvános információ teljességét és megőrzését, tekintet nélkül formájára.
3. A szövetségi kormánynak lehetővé kell tennie a nyilvános információ szétszórását, reprodukálását és újraelosztását.
4. A szövetségi kormánynak meg kell ővnia a személyiségi jogokat mind az információk használóit, mind pedig a személyekről szóló információkat illetően.
5. A szövetségi kormánynak gondoskodnia kell a nyilvános információhoz való hozzáférés változatos, magán- és kormányzati forrásairól.

6. A szövetségi kormány nem engedheti meg, hogy költségek zárják el a nyilvános információhoz való hozzáférés útját. A használókra nem szabad áthárítani a kormányzati célokat szolgáló információ költségeit.

7. A szövetségi kormánynak biztosítania kell, hogy a kormányzati információra vonatkozó információ könnyen megkapható legyen. (Egyetlen index, különböző formákban.)

8. A szövetségi kormánynak biztosítania kell, hogy a közönség lakó- és munkahelyre való tekintet nélkül férhessen hozzá a nyilvános információhoz.

A szövetségi politika jobb koordinálása érdekében erősíteni kell a Tudományos, Mérnöki és Technológiai Szövetségi Koordinációs Tanács szerepét. Ennek keretében a különféle bizottságok nagyobb figyelmet fognak fordítani a magánszektorra, az információtudomány és -technológia minden aspektusára, a kereskedelmi, energiaügyi, útkutatási, védelmi információra.

A Tudomány- és Technológiapolitikai Hivatal (*Office of Science and Technology Policy = OSTP*) négy fő kérdésre összpontosít a tudományos és műszaki információ területén: oktatás, átfogó változások, nagy teljesítményű számítógépesítés, gazdasági versenyképesség. Az OSTP azt javasolja Bush elnöknek, hogy duplázza meg az ide fordított kiadásokat.

A törvényhozás is aktivizálta magát. Az egyik szenátor által előterjesztett terv többek közt magában foglal egy optikai szálak, országos hálózatot, egy szuperszámítógépekre vonatkozó kutatási és fejlesztési programot, egy országos digitális könyvtárat.

Egy másik szenátor javaslata az általános kormányzati információs stratégiával, egy harmadiké az információs erőforrások menedzsmentjével foglalkozik.

/HATTERY, M.: What's new in federal information policy. = Information Retrieval and Library Automation, 26. köt. 4. sz. 1990. p. 1–3./

(Papp István)